

101
SK

FACTS

Európska agentúra pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci

ISSN 1725-7085

Podpora ochrany zdravia medzi mladými zamestnancami Zhrnutie prípadov dobrej praxe

Podľa údajov je podiel pracovných úrazov bez smrteľných následkov medzi mladými zamestnancami vo veku 18 až 24 rokov o viac ako 40 % vyšší ako v prípade všetkých zamestnancov ako celku. U mladých ľudí je takisto pravdepodobnejšie, že budú postihnutí chorobou z povolania.

Namiesto poškodzovania zdravia sa však pracoviská môžu stať dôležitým miestom na podporu ochrany zdravia, ponúkajúcim príležitosť na zlepšenie všeobecného zdravia zamestnancov, a tým byť takisto prospešnými pre samotnú spoločnosť vďaka zníženiu nákladov spojených s ochoreniami a zvýšeniu produktivity.

Čo možno urobiť na pracovisku?

V tomto informačnom letáku je zhrnutých 12 prípadov podpory ochrany zdravia na pracovisku z Rakúska, Belgicka, Dánska, Nemecka, Talianska, Holandska, Rumunska a Švédska¹. Prípadové štúdiá obsahujú rôzne iniciatívy a kroky na podporu ochrany zdravia mladých zamestnancov. Mladých zamestnancov definovali zúčastnené podniky rôzne: zatiaľ čo väčšina použila kritérium veku, v niektorých prípadoch boli medzi tzv. mladých zamestnancov zaradené aj osoby, ktoré práve nastúpili do zamestnania. Programy realizovali rozličné podniky, súkromné i verejné. Väčšina programov sa týkala zamestnancov vykonávajúcich fyzicky náročnú prácu v súkromnom sektore.

Hlavné výpovede

- Väčšina programov na podporu zdravia bola zameraná na úroveň jednotlivca, najmä na faktory životného štýlu.

Väčšina prípadov sa zaoberala individuálnymi faktormi. Iniciatívy a programy sa venovali najmä faktorom životného štýlu, ako je konzumácia alkoholu, fajčenie, stravovanie/výživa a cvičenie. Tieto faktory sú dôležité najmä preto, lebo zdravší zamestnanci sú prospešnejší aj pre podnik. Medzi ďalšie faktory, ktorými sa programy zaoberali, patrí rozvoj zručností/osobný rozvoj, tímová práca, optimalizácia pracovného prostredia a psychosociálne problémy. Treba poznamenať, že v niekoľkých prípadoch sa programy zaoberali viac ako jednou témou. Štyri z prípadov predstavovali dočasné opatrenia, zatiaľ čo zvyšné sa týkali prebiehajúcich projektov. Je to dôležité najmä preto, lebo prebiehajúce projekty sú väčším príslubom udržateľnosti výsledkov.

¹ EU-OSHA, databáza praktických riešení, prípadové štúdiá o podpore ochrany zdravia medzi mladými zamestnancami <http://osha.europa.eu/whpyw>

- Počas prípravnej a realizačnej fázy, ako aj počas následných činností sa využila celá škála prístupov

Počas prípravnej a realizačnej fázy, ako aj počas následných činností všetkých posudzovaných programov sa použili rozdielne prístupy. Na príprave deviatich z 11 prípadov sa podieľali rôzne zúčastnené strany (napr. zamestnanci, školitelia a vedúci pracovníci). Počas pohovorov, stretnutí alebo prieskumov mali šancu ovplyvniť obsah programov na podporu ochrany zdravia, ako aj prispieť k praktickým riešeniam. Pokiaľ ide o realizáciu programov na podporu ochrany zdravia, možno rozlíšiť päť rozličných prvkov: 1) odbornú prípravu a odborné vedenie; 2) činnosti; 3) stimuly pre mladých zamestnancov; 4) informácie a 5) politiku. Pre zabezpečenie úspechu programov na podporu ochrany zdravia bol dôležitý každý z týchto prvkov. Súčasťou väčšiny z týchto prípadov boli semináre, odborná príprava a workshopy. Okrem toho (významnou) časťou šiestic programov na podporu ochrany zdravia bolo vytvorenie sietí. Medzi príklady takýchto sietí patria skupiny na výmenu skúseností, projektové tímy alebo podporné skupiny. Pokiaľ ide o fázu následných činností, podniky využívali pohovory, prieskumy a zisťovanie spätnej väzby.

- Dôležitým prvkom podpory ochrany zdravia medzi mladými zamestnancami bola spolupráca

V prípadoch sa rozlišovalo medzi iniciátormi, účastníkmi a organizátormi. Iniciátormi sú tie podniky alebo inštitúcie, ktoré iniciovali podporu ochrany zdravia na pracovisku, zatiaľ čo účastníci a organizátori sa podieľali na príprave a realizácii programov. Iniciátormi programov na podporu ochrany zdravia boli podniky i vlády zúčastnených krajín. V prípadoch, keď bola iniciátorom projektu vláda, programy väčšinou iniciovali orgány miestnej samosprávy.

Účastníci a organizátori viac-menej spolupracovali vo všetkých sledovaných prípadoch.

- *Programy na podporu ochrany zdravia zlepšili nielen zdravie mladých zamestnancov, ale mala z nich prospech aj spoločnosť*

Programy na podporu ochrany zdravia na pracovisku boli prínosom nielen pre zamestnancov, ale aj pre samotnú spoločnosť. Prínosom programov na podporu ochrany zdravia pre podniky bolo v prvom rade zlepšenie fyzického i duševného stavu ich zamestnancov. Okrem prínosov, pokiaľ ide o zdravie a kvalitu práce, boli programy na podporu ochrany zdravia na pracovisku prínosom pre podniky aj tým, že sa zlepšil ich obraz na verejnosti, a stali sa atraktívnejšími pre nových zamestnancov.

- *Výsledky hodnotenia poukazujú na mnohé zlepšenia, ale spätná väzba môže byť až príliš optimistická.*

V mnohých prípadoch sa na účely hodnotenia použili kvalitatívne údaje získané počas pohovorov a seminárov, ako aj kvantitatívne údaje z prieskumov a dotazníkov. Toto hodnotenie bolo dôležité pre získanie obrazu o účinnosti programov a pre zlepšenie programov na účely ich ďalšej realizácie. Programy na podporu ochrany zdravia priniesli zlepšenie osobných zručností zamestnancov, zlepšenie povedomia zamestnancov o ich zdravotnom stave a znížili stres na pracovisku. Spätná väzba bola vcelku pozitívna. Existujú však odôvodnené pochybnosti o nezvratných pozitívnych výsledkoch programov na podporu ochrany zdravia. Spôsob vykazovania údajov môže totiž viesť ku skresleniu informácií.

- *Kľúčovými faktormi úspešnosti programov na podporu ochrany zdravia medzi mladými zamestnancami boli rozsah programu a účasť zamestnancov*

V niekoľkých prípadoch bolo zapojenie sa účastníkov do realizácie programu dôležitým faktorom jeho úspešnosti. V týchto prípadoch boli programy zamerané nielen na potreby zamestnancov, ale ich aj motivovali, aby sa do programov zapojili. Okrem toho rozsiahlejší program účastníkom umožnil, aby si zvolili tému, ktorá čo najviac vyhovovala ich konkrétnym problémom v práci. Medzi ďalšie rozhodujúce faktory úspechu patrila otvorená komunikácia, účasť vedenia podnikov a podpora pri práci.

Celkové závery

Programy na podporu ochrany zdravia pri práci medzi mladými zamestnancami sa zamerali najmä na individuálne faktory, ako sú faktory životného štýlu. Viac ako polovicu programov iniciovali samotné podniky, čo sa môže považovať za pozitívum. Druhou kladnou stránkou programov na podporu ochrany zdravia bolo, že viac ako polovicu z nich tvorili prebiehajúce projekty, a je všeobecne známe, že tieto

© EU-OSHA/Salus & Co cartoon

projekty s väčšou pravdepodobnosťou vedú k udržateľnej zmene medzi mladými zamestnancami. Táto skutočnosť je dôležitá, pretože zdravotné návyky, ktoré zamestnanci získajú v mladšom veku, si zachovávajú počas celého života, výsledkom čoho bude ich lepší zdravotný stav vo vyššom veku.

Odporúčania

- Treba zabezpečiť, aby boli intervencie komplexné a zaoberali sa nielen individuálnymi faktormi, ale aj faktormi na úrovni organizácie.
- Treba zapojiť do tohto procesu zamestnancov a brať do úvahy ich potreby a názory na organizáciu práce, ako aj na činnosti tak na pracovisku, ako aj v rámci programu na podporu ochrany zdravia.
- Ďalšie prípadové štúdie by sa mali zamerať na bariéry, prekážky, využitie získaných skúseností.

Viac informácií o podpore ochrany zdravia na pracovisku nájdete na <http://osha.europa.eu/sk/topics/whp> a o mladých zamestnancoch na http://osha.europa.eu/sk/priority_groups/young_people

Tento informačný leták je k dispozícii v 24 jazykoch na adrese: <http://osha.europa.eu/sk/publications/reports/6805478>

Európska agentúra pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci

Gran Vía, 33, E48009 Bilbao, ŠPANIELSKO
Tel. +34 944794360 • Fax: +34 944794383
E-mail: information@osha.europa.eu

© Európska agentúra pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci. Šírenie povolené pod podmienkou uvedenia zdroja. Printed in Belgium, 2012

